

Læsehandleplan på NZG

Indledning

Læsehandleplanen beskriver skolens nuværende og kommende indsats for at styrke elevernes læse- og skrivekompetencer gennem hele skoleforløbet og revideres en gang årligt af ledelse og læsevejleder.

Skolens Læsehandleplan skal betragtes som et arbejdsredskab og en rød tråd for alle skolens lærere i forhold til undervisningen i læsning og skrivning i fagene. Helt overordnet er formålet at give eleverne sikre og brugbare afkodningsstrategier, en alderssvarende læseforståelse og -hastighed og en forståelse for, at læsningen er en væsentlig kilde til tilegnelse af viden. Kravene til skriftlighed er generelt stigende i samfundet, og da al forskning tyder på, at skrivning er med til at udvikle elevernes sprog og læsekompetence, må arbejdet med udviklingen af elevernes læsning og skrivning ses som to ligeværdige komponenter, der gensidigt understøtter hinanden.

I alle skolens fag er man afhængig af forskellige former for sprog og tekst for at udvikle viden og forståelse. At mestre fagenes sprog og tekster er på mange måder det samme som at mestre faget. Fagenes forskellige tekstgenrer stiller forskellige krav til læsningen og skrivningen. Forpligtelsen til at udvikle elevernes skriftsproglige kompetencer er altså et fællesanliggende for alle lærere.

Mål

- At udvikle elevernes læselyst
- At skabe gode læsevaner
- At udvikle gode læse- og skrivestrategier i alle fag
- At øge elevernes ordforråd
- At sikre progression i den enkelte elevs læse- og skrivekompetencer

Indskoling (0.-2. klasse)

I indskoling er målet at "mestre bogstaverne" og skabe sikker afkodning med god forståelse af tekster af passende sværhedsgrad. Eleverne skal kunne stave lydrette ord og hyppige småord. Gennem opdagende skrivning arbejdes der henimod, at eleverne kan udtrykke sig på skrift i enkle, sammenhængende tekster. I hele forløbet arbejdes der med at øge elevernes ordforråd og ordkendskab.

- Slut 0. klasse: Sikkerhed i store og små bogstaver. Vise tegn på begyndende fornemmelse for lydering af lydrette ord på to bogstaver.
- Slut 1. klasse: Læse lettal 10-20 (lix 5-10) med forståelse
- Slut 2. klasse: Læse lix 10-15 med forståelse

Mellemtrin (3.-5. klasse)

På mellemtrinnet er målet at fastholde læselysten og udvikle strategier til en sikker og hurtig afkodning af tekster i forskellige genrer og med god forståelse. Samtidig skal læsningen understøttes af skrivningen, hvor eleverne udvikler deres skrivning i forskellige genrer og lære at "skrive sig til viden". I hele forløbet arbejdes der fortsat med at øge elevernes ordforråd og ordkendskab.

- Slut 3. klasse: Flydende læsning med god forståelse af alderssvarende tekster (lix 15-20) med en læsehastighed på 80-120 ord i minuttet.
- Slut 4. klasse: Flydende læsning med god forståelse af alderssvarende tekster (lix 20-25) med en læsehastighed på 120-150 ord i minuttet.
- Slut 5. klasse: Flydende læsning med god forståelse af alderssvarende tekster (lix 25-30) med en læsehastighed på 150-170 ord i minuttet.

Udskoling (6.-9. klasse)

I udskolingen er målet at ruste eleverne til en ungdomsuddannelse. Der arbejdes fortsat med at fastholde læselysten og udvikle elevernes læse- og skrivestrategier i alle genrer og give dem kompetencer til at kunne forholde sig kritisk, vurderende og analyserende til det omgivende skriftsprog. Samtidig øges fokus på elevernes bevidste overvågning af deres egen læring.

- Slut 6. klasse: Flydende læsning med god forståelse af alderssvarende tekster (lix 30-35) med en læsehastighed på 170-200 ord i minuttet.
- Slut 7. klasse: Flydende læsning med god forståelse af alderssvarende tekster (lix >35) med en læsehastighed på 200-225 ord i minuttet.
- Slut 8. klasse: Flydende læsning med god forståelse af alderssvarende tekster (lix >35) med en læsehastighed på 225-250 ord i minuttet.
- Slut 9. klasse: Flydende læsning med god forståelse af alderssvarende tekster (lix >35) med en læsehastighed på >250 ord i minuttet.

Forældresamarbejde

I hele skoleforløbet er ansvaret for udviklingen af elevernes skriftsproglige kompetencer et samarbejde mellem skole og hjem. Forældrene skal skabe tid og rum til den daglige læsning hjemme og støtte op om barnets læsemål. Det er af afgørende betydning, at forældrene er gode rollemodeller for deres barn og viser, at de bruger skriftsproget i hverdagen i mange forskellige henseender. Hvis et barn har brug for en særlig indsats i en kortere eller længere periode, er det vigtigt, at forældrene bakker om det daglige hjemmearbejde i den forbindelse.

Test og evaluering

Klassetrin	Tidspunkt	Test
0. klasse	Efterår December Forår Juni	Tegnetest Bogstavprøve IL-Basis Ordblinderisikotest
1. klasse	December Januar	Ordlæseprøve 1 Evt. opfølgning på Ordblinderisikotest
2. klasse	Januar Maj	Tekstlæseprøve 2 ST2
3. klasse	September Januar Maj	DVO-vrøvleordstest Tekstlæseprøve 3 ST3
4. klasse	Januar Maj	Tekstlæseprøve 5 ST4 Evt. frivillig national test
5. klasse	Januar Maj	Tekstlæseprøve 6 ST5
6. klasse	September	Tekstlæseprøve 7 ST6 Evt. frivillig national test
7. klasse	September	Tekstforståelse udsagn A ST7
8. klasse	September	Tekstforståelse udsagn B ST8 Evt. frivillig national test
9. klasse	September	ST9

Indsatser

En af Centrets vigtigste opgave er at foretage undervisning af foregribende indsats med det mål, at flest mulige elever kan deltage i normalundervisningen i klassen. Der skal altså prioriteres foregribende frem for indgribende undervisning.

Tidlig indsats i skemaet

- Mod slutningen af året er en centerlærer med i 1-2 timer ugentligt i 0. klasse. Formålet er et bogstavrepetitionskursus for de elever, der har brug for det.
- Læsevejlederen er med i en ugentlig dansktime i 1. klasse. Formålet er i samarbejde med dansklæreren at identificere udfordrede elever og åbne mulighed for at niveaudele og dermed støtte enkelte elever. Samtidig er det vigtigt, at læsevejlederen lærer klassen at kende og bliver "et kendt ansigt" i dagligdagen.
- En centerlærer er med i en ugentlig dansktime i 2. klasse. Formålet er i samarbejde med dansklæreren at identificere udfordrede elever og åbne mulighed for at niveaudele og dermed støtte enkelte elever.
- "Læseløft" for elever i 2.5. klasse, der har brug for et ekstra skub for at fastholde progressionen i deres læseudvikling. ½ times undervisning med en centerlærer 3-4 gange ugentligt i løbet af skoledagen i tæt samarbejde med hjemmet.

Indsats uden for skemaet

- Ekstra træning af bogstaver og afkodning for udfordrede elever i 1. klasse efter skole 1-2 gange ugentligt. Tæt samarbejde mellem centerlærer og hjem i en afgrænset periode.
- Eventuelt Vaks-strategier for elever i 3.-5. klasse efter skole
- Eventuelt kursus i flydende læsning for elever i 4.-5. klasse efter skole
- Turbolæsning og -stavning i lektiecafeen med centerlærer onsdag i 7. og 8. lektion for elever i 6.-8. klasse

Ordblindeindsats (læsevejleder)

- Ordblinderisikotest i slutningen af 0. klasse og evt. opfølgning i 1. og 2. klasse
- DVO-test efterår 3. klasse
- Individuelle test ved mistanke om dysleksi fra 3. klasse
- Ordblindetest forår 3. klasse eller senere ved behov
- Individuel hjælp til it-hjælpe midler for "nye ordblinde" i en dansktime eller uden for skema
- Hjælp til it-hjælpe midler en time ugentligt i lektiecafeen eller i undervisningen ved behov
- Hjælp inden afgangseksamen for elever, der går op på særlige vilkår
- Afholdelse af forældre-elevmøder for ordblinde 3 gange årligt
- Introduktion og gennemgang af IntoWords i 5. og 6. klasserne og i andre klasser ved behov.

Særligt fokus

I kommende skoleår har vi særligt fokus på evaluering og feedback i undervisningen.

Dorthe Foght-Sørensen, juni 2019